

Република Србија
ВИШИ СУД У ЈАГОДИНИ
Р4 к-10/14
Дана: 24.12.2014.год.
Јагодина

ВИШИ СУД У ЈАГОДИНИ, као првостепени, председник суда Драган Јанићијевић, у поступку заштите права на суђење у разумном року, по захтеву М.С. из П., на основу чл.8а - 8 в Закона о изменама и допунама Закона о уређењу судова (Службени гласник РС 116/08.... 101 /13), донео је дана 16.10.2014. године

Р Е Ш Е Њ Е

I УСВАЈА СЕ захтев за заштиту права на суђење у разумном року М.С.из П... и утврђује се да је у кривичном поступку који се води пред Основним судом у Параћину у предмету 1К.бр.215/12 подносиоцу захтева повређено право на суђење у разумном року, зајемчено чл. 32 ст. 1 Устава Републике Србије.

II НАЛАЖЕ СЕ Основном суду у Параћину да поступак у предмету 1К.бр.215/12 оконча у року од 6- шест месеци од дана достављања овог решења.

III Одлуку по правноснажности објавити на интернет страници Врховног касационог суда (пракса ЕСЈП и Уставног суда Србије) и интернет страници Вишег суда у Јагодина.

IV ОБАВЕЗУЈЕ СЕ Република Србија да подносиоцу захтева на име трошкова поступка исплати износ од 6.780,00 динара у року од 15 дана од дана правноснажности овог решења.

Образложење

М. С. из П..., преко пуномоћника адв. О. П. из П..., поднео је дана 15.05.2013. године уставну жалбу Уставном суду Републике Србије, у којој указује на повреду права на суђење у разумном року, у поступку који се води пред Основним судом у Параћину у предмету 1К.бр.215/12.

Решењем Апелационог суда у Крагујевцу Р4-К.бр.20/14 од 10.09.2014. године Вишем суду у Јагодина уступљени су на надлежност списи предмета Апелационог суда у Крагујевцу Р4-К.бр.20/14 ради одлучивања о захтеву за заштиту права на суђење у разумном року, поднетом од стране М. С. из П..., који су код овог суда заведени под бројем Р4К 10/2014.

У напред наведеном захтеву М. С. навео да је био у радном односу у „М.-П...“ ДОО П... на неодређено време, на пословима помоћног радника –столара и то почев од 05.06.2006. године до 18.08.2010. године, да је дана 23.09.2009. године између 16,00 и 16,30 часова задобио тешке повреде на раду, на градилишту фирме окр. М. М. из П..., приликом извођења радова на викендици Ђ. М. на Г..., општина П..., падом са лестви које су склизнуле кроз отвор на плочи викендице, у дубину од 6 матара и при том задобио тешке телесне повреде, због којих је лечен на ортопедском одељењу ЗЦ П... у временском периоду од 23.09.2009. године до 23.10.2009. године. Такође, наводи да је због тежине задобијених повреда дуго био непокретан, трпео и након изласка из болнице константне болове, због постављених клинова дуго се отежано кретао. Предложио је суду да утврди да је у кривичном поступку који се води пред Основним судом у Параћину у предмету 1К.бр.215/12 подносиоцу захтева повређено право на суђење у разумном року, зајемчено чл. 32 ст. 1 Устава Републике Србије и утврди право подносиоца захтева на накнаду због повреде наведеног права у износу од 2.500,00 еура у динарској противвредности по средњем курсу Народе банке Србије на дан исплате и трошкове састава захтева у износу од 45.000,00 динара.

Након увида у списе предмета Основног суда у Параћину 1К.бр.215/12, Виши суд у Јагодини је утврдио следеће чињенице и околности од значаја за одлучивање о овом захтеву:

Пред Основним судом у Параћину у предмету 1К.бр.215/12, води се кривични поступак против М. М. и Р. М., обојица из П..., због кривичног дела тешко дело против опште сигурности из чл. 288 ст.3 КЗ-а у вези кривичног дела непрописно и неправилно извођење грађевинских радова из чл. 281 ст. 2 КЗ-а.

Наиме, Општинско јавно тужилаштво у Параћину је дана 20.11.2009. године поднело предлог за предузимање одређених доказних радњи Ктр.бр. 277/09 против М. М. и Р. М., због кривичног дела тешко дело против опште сигурности из чл. 288 ст.3 КЗ-а у вези кривичног дела непрописно и неправилно извођење грађевинских радова из чл. 281 ст. 2 КЗ-а. У току истраге у предмету Ки.бр. 21/10 пред тадашњим Општинским судом у Параћину, дана 15.12.2009. године саслушан је окр. М. М, дана 15.03.2010. године, 14.04.2010. године и 03.08. 2011. године саслушани су предложени сведоци, дана 21.06.2010. године саслушан је окр. Р.М., дана 15.03.2010. године саслушан је оштећени М. С. Дана 28.12.2010. године истражни судија општинског суда у Параћину издао је наредбу за вештачење и одредио вештака из области заштите на раду, да утврди узрок несреће и лице које је непосредно одговорно за повређивање радника. Вештак из области заштите на раду доставио је суду налаз и мишљење дана 24.01.2011. године. Основно јавно тужилаштво у Параћину је поднело је предлог Ктр.бр. 277/09 од 10.02.2011. године да се обави вештачење од стране вештака економске струке који ће извршити увид у финансијску документацију по пријавама за пензијско и инвалидско и здравствено осигурање на име оштећеног за месец септембар 2009. године. Истражни судија основног суда у Параћину донео је дана 14.02.2011. године наредбу за вештачење и одредио вештака економске струке, који је свој налаз и мишљење доставио суду дана 27.05.2011. године. Основно јавно тужилаштвоу Параћину је актом Ктр.бр. 278/09 од 03.06.2011. године тражило да вештак економске струке допуни свој налаз имишљење, као и да вештак заштите на раду допуни свој налаз и мишљење на околност да ли је оштећени био ангажован на извођењу грађевинских радова на предметној викендици. Такође, Основно јавно тужилаштво у Параћину, дана 23.08.2011. године предлагало је истражном судији да се истрага допуни- да се утврди

врста и карактер задобијених повреда оштећеног, те је истражни судија Основног суда у Параћину издао наредбу од 26.08.2011. године и одредио вештака судске медицине да утврди врсту, карактер и механизам повреда оштећеног, који је свој налаз и мишљење доставио суду, дана 01.09.2011. године. Дана 06.09.2011. године Основно јавно тужилаштво у Параћину предложило је да вештак заштите на раду допуни налаз и мишљење, тако што ће навести тачно документацију која доказује да је оштећени би орадно ангажован као радник „М...-П...“ ДОО П..., коју допуну налаза је вештак из области заштите на раду доставио суду дана 19.09.2011. године. На предлог Основног јавног тужилаштва у Параћину истражни судија Основног суда у Параћину издао дана 02.12.2011. године наредбу Институту за заштиту на раду Нови Сад, са задатком да комисија вештака утврди ко је одговорно лице у „М...-П...“ ДОО П..., да ли је оштећени изводио радове као радник „М...-П...“ ДОО П... и да ли је невршење дужности од стране одговорног лица у узрочној вези са повређивањем оштећеног. Институт за заштиту на раду Нови Сад, дописом обавештава истражног судију да нису овлашћени за обављање делатности вештачења, већ да је за делатност вештачења овлашћен Институт за превентивну, заштиту на раду, противпожарну заштиту и развој Нови Сад. Истражни судија Основног суда у Параћину издаје дана 19.12.2011. године наредбу Институт за превентивну, заштиту на раду, противпожарну заштиту и развој Нови Сад, са задатком да комисија вештака утврди ко је одговорно лице у „М...-П...“ ДОО Параћин, да ли је оштећени изводио радове као радник „М...-П...“ ДОО Параћин и да ли је невршење дужности од стране одговорног лица у узрочној вези са повређивањем оштећеног, који налаз и мишљење достављају суду дана 23.01.2012. године. На захтев бранилаца окривљених, Институт за превентивну, заштиту на раду, противпожарну заштиту и развој Нови Сад допунио је свој налаз и мишљење, дана 22.03.2012. године.

Дана 03.04.2012. године Основно јавно тужилаштво у Параћину поднело је оптужни предлог против М. М. и Р. М., обојица из П..., због кривичног дела тешко дело против опште сигурности из чл. 288 ст.3 КЗ-а у вези кривичног дела непрописно и неправилно извођење грађевинских радова из чл. 281 ст. 2 КЗ-а.

Током кривичног поступка пред Основним судом у Параћину у предмету 1К.бр.215/12, све време трајања поступка поступао је један судија а главни претрес заказиван је 19 пут и то:

- током 2012. године 4 пута - 4 неодржана претреса
- током 2013. године 8 пута - 5 одржаних и 3 неодржана претреса
- током 2014. године 7 пута - 3 одржана и 4 неодржана претреса

Главни претрес је одлаган 13 пута и то 5 пута, дана 07.06.2012. године, дана 13.09.2012. године, дана 13.12.2012. године, дана 12.02.2013. године и дана 29.05.2013. године, због недоласка окривљених, дана 18.10.2012. године због недостављања списка предмета Прекршајног суда у Параћину које је суд тражио на увид, дана 18.04.2013. године претрес није одржан јер није приступио представник Института за превентивну, заштиту на раду, противпожарну заштиту и развој Нови Сад, који је био уредно позван, а поднеском је обавестио суд да није у могућности да приступи на заказани претрес обзиром да има раније заказано суђење у Вишем суду у Новом Саду. Претрес који је био заказан за 29.10.2013. године није одржан на захтев браниоца окр. М. М., како би окривљени ангажовао стручног саветника, сходно одредбама новог ЗКП-а, претрес који је био заказан за 05.06.2014. године неодржан је услед недоласка Основног јавног

тужиоца у Параћину, који је уредно позван, а обавестио је суд да је спречен да приступи на заказани претрес а није у могућности да обезбеди замену, претреси који су били заказани за 14.07.2014. године, 02.09.2014. године и 01.10.2014. године, када је требало да се обави увиђај на лицу места, на викендици Ђ. М. на Г..., општина П..., а по предлогу бранилаца окривљених, у присуству вештака из Института за превентивну, заштиту на раду, противпожарну заштиту и развој Нови Сад, окривљених, бранилаца, оштећеног и власника викендице, нису одржани, услед недоласка вештака из Института за превентивну, заштиту на раду, противпожарну заштиту и развој Нови Сад, који је обавестио суда дописом од 19.06.2014. године да није у могућности да приступи на заказани увиђај, дана 14.07.2014. године, обзиром да у том периоду користи годишњи одмор, дописом од 06.08.2014. године вештак је обавестио суд да се неће појавити на увиђају заказаном за 02.09.2014. године, обзиром да нису плаћени трошкови предходног долска вештака из Новог Сада, а на заказани увиђај дана 01.10.2014. године, вештак такође није дашао као ни окривљени, браниоци, оштећени и његов пуномоћник.

Претреси заказани за 19.03.2013. године, 16.09.2013. године, 11.12.2013. године, 03.02.2014. године, 05.03.2014. године и 03.04.2014. године су одржани. На претресу дана 19.03.2013. године саслушани су окривљени, дана 16.09.2013. године саслушан је вештак Института за превентивну, заштиту на раду, противпожарну заштиту и развој Нови Сад, дана 11.12.2013. године главни претрес почео је изнова услед ступања на снагу новог ЗКП-а, те су саслушани окривљени, оштећени, вештак и стручно лице-стручни саветник, дана 03.02.2014. године, 05.03.2014. године и дана 03.04.2014. године саслушани су предложени сведоци.

Током трајања поступка у предмету 1К.бр.215/12 пред Основним судом у Параћину није донета ниједна пресуда.

Подносилац захтева за заштиту права на суђење у разумном року, у оспореном кривичном поступку има својство оштећеног и истакао је имовинскоправни захтев, дана 11.12.2013 године.

Законом о изменама и допунама Закона о уређењу судова у члану 8а, 8б и 8в прописана је заштита права на суђење у разумном року.

Чланом 8а наведеног закона странка у судском поступку која сматра да јој је повређено право на суђење у разумном року, може непосредно вишем суду поднети захтев за заштиту права на суђење у разумном року. Захтевом из става један овог члана може се тражити и накнада за повреду права на суђење у разумном року.

Одредбом чл. 8б истог закона одређено је да ако непосредно виши суд утврди да је захтев подносиоца основан, може одредити примерену накнаду за повреду права на суђење у разумном року и одредити рок у коме ће нижи суд окончати поступак у коме је учињена повреда права на суђење у разумном року.

Чл. 8в истог закона одређено је да се на поступак за заштиту права на суђење у разумном року и накнаде за повреду права на суђење у разумном року сходно примењују одредбе закона којим се уређује ванпарнични поступак.

Одредбом чл. 32 ст. 1 Устава Републике Србије предвиђено је да свако има право на независан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама основаности сумње која је била разлог за покретање поступка као и оптужбама против њега.

Одредбом чл. 14 став 1 ЗКП-а предвиђено је да је суд дужан да кривични поступак спроведе без одуговлачења и да онемогући сваку злоупотребу права усмерену на одуговлачење поступка.

Оценом спроведеног поступка у овој кривичноправној ствари, Виши суд је утврдио да је у конкретном случају повређено право подносиоца захтева на суђење у разумном року.

Приликом оцене оправданости дугог трајања поступка суд процењује следеће критеријуме и то: сложеност предмета, понашање подносиоца захтева, понашање надлежних органа власти као и која је важност предмета расправљања за подносиоца захтева.

Виши суд у Јагодини је у конкретном случају утврдио да је подносилац захтева за заштиту права на суђење у разумном року оспорава трајање кривичног поступка у коме има својство оштећеног, да се оспорени кривични поступак пред Основним судом у Параћину у предмету 1К.бр.215/12 води против окр. М. М. и Р. М. због кривичног дела тешко дело против опште сигурности из чл. 288 ст.3 КЗ-а у вези кривичног дела непрописно и неправилно извођење грађевинских радова из чл. 281 ст. 2 КЗ-а, у вези са догађајем у коме је оштећени-подносилац захтева задобио тешке телесне повреде, те по оцени Вишег суда **подносилац захтева има посебан интерес да се поступак оконча у примереном року.**

Ценећи наведене критеријуме за утврђивање повреде права на суђење у разумном року у конкретном случају, Виши суд је утврдио да се кривични поступак води пред Основним судом у Параћину против окр.М. М. и Р. М., због догађаја који се одиграо дана 23.09.2009. године, у коме је оштећени-подносилац захтева, задобио тешке телесне повреде и да за све време трајања поступка није донета првостепена пресуда. Истарга је у овом предмету трајала више од 2-године, главни претрес у овом кривичном предмету заказиван је 19 пута, од тога је 13 неодржаних претреса и 6 одржаних претреса. Подносилац захтева има неспорни интерес да се у поступку утврди да ли у конкретном случају постоји кривица окривљених за догађај у коме је подносилац захтева-оштећени задобио тешке телесне повреде, што за њега несумњиво има посебну важност. **Подносилац захтева својим радњама није допринео дужем трајању судског поступка, а није имао на располагању делотворна правна средства против неоправдано дугог трајања кривичног поступка, те се не може узети да је његово понашање допринело одуговлачењу поступка.** Иако у овом кривичном предмету може бити сложених правних и фактичких питања о којима суд треба да се изјасни, јер треба да се утврди да ли постоји узрочнопоследична веза између радњи окривљених и последице која је наступила- тешке телесне повреде оштећеног-подносиоца захтева за заштиту права на суђење у разумном року. Виши суд налази да је неефикасно и неделотворно поступање надлежног суда, основни разлог што ни после више од 4-четири године није окончан ни првостепени поступак.

Анализирајући понашање суда који води овај кривични поступак, Виши суд налази да Основни суд у Параћину **није поступао делотворно и довољно ефикасно**. Сама чињеница да је кривични поступак пред Основним судом у Параћину у предмету траје више од четири године, указује да кривични поступак није окончан у разумном року. У поступању првостепеног суда у овом предмету било је пропуста, који се огледају у томе што суд није водио довољно рачуна о процесној дисциплини странака, те им је дозвољавао да поступак одуговлаче својим захтевима и предлозима као и несанкционисањем изостанка са заказаних претреса.

Виши суд је на основу свега изнетог, утврдио да је у предметном кривичном поступку повређено Уставом зајемчено право подносиоца захтева за заштиту права на суђење у разумном року из чл.32 ст. 1 Устава РС, те је сагласно одредби чл. 8а Закона о уређењу судова усвојио захтев за заштиту права на суђење у разумном року и одлучио као у ставу 1. изреке ово решења.

У изреци у ставу 2. наложено је првостепеном суду да поступак у предмету 1К.бр.215/12 оконча у року од 6- шест месеци од дана достављања овог решења. Наиме, Виши суд сматра да су изречене мере, због утврђене повреде права на суђење у разумном року адекватне околностима случаја, да ће се њима постићи сврха заштите предвиђена чл. 8а и 8б Закона о уређењу судова.

Поводом захтева М.С. за примерену накнаду због повреде права на суђење у разумном року, Виши суд је ценио исте критеријуме као приликом оцене оправданости дугог трајања поступка и одлучио да се правично задовољење подносиоца захтева у овом случају оствари објављивањем ове одлуке на интернет страници Врховног касационог суда (пракса ЕСЈП и Уставног суда Србије) и Интернет страници Вишег суда у Јагодини, сходно ставу Грађанског и Кривичног одељења Врховног касационог суда утврђених на седницама одељења одржаним дана 13.05.2014. године и 20.05.2014. године. Наиме, Виши суд на основу свега изнетог налази да повреда права на суђење у разумном року у овом случају не оправдава досуђивање „сатисфакције“ у виду новчане накнаде подносиоцу захтева, те је одлучио као у ст.3 изреке овог решења.

Подносиоцу захтева су досуђени трошкови поступка у износу од 6.780,00 динара и то износ од 6.000,00 динара на име састава захтева од стране пуномоћника-адвоката, према Адвокатској тарифи и износ од 390,00 динара на име таксе за поднети захтев и 390,00 динара на име таксе за одлуку, а све сагласно успеху у поступку.

Имајући у виду наведено, Виши суд је на основу одредаба члана 8а и 8б Закона о уређењу судова, чл. 32 Устава Републике Србије, чл. 6 Европске Конвенције о заштити људских права и основних слобода и чл. 30 ст. 1 Закона о ванпарничном поступку, донео одлуку као у изреци.

ВИШИ СУД У ЈАГОДИНИ, дана 16.10.2014.године, Р4 к-10/14

**Председник суда
Драган Јанићијевић**

ПРАВНА ПОУКА: Против овог решења може се изјавити жалба Врховном касационом суду у року од 15 дана од пријема овог решења, а преко овог суда.

ДНА: М.С. из П..., Основном суду у Параћину